

Combat, proximitat, missió (7):«Dono la meva vida per tornar-la a prendre». El sentit cristià del sacrifici (I)

Si un cristià està disposat a dejunar, a sacrificar-se pels altres, si pot portar el patiment amb alegria, és perquè no vol deixar sol el Senyor amb el pes del mal i del patiment del món.

06/11/2024

«Aquests homes (...) pertorben la nostra ciutat i prediquen unes normes que a nosaltres, els romans, no ens és lícit d'acceptar ni de seguir» (Ac 16, 20-21). La catequesi de Pau i Siles s'ha vist interrompuda per un rumor creixent que acabarà en enrenou i en flagel·lació pública, seguits de presó preventiva. És només un entre molts episodis dels Fets dels Apòstols que mostren les hostilitats generades des del principi per la predicació de l'Evangelí. Els apòstols i els primers cristians van ser repetidament empresonats, humiliats i agredits. Però allò que més crida l'atenció és la serenitat amb què reaccionaven. En aquesta escena, els cossos fuetejats de Pau i Siles, tancats en un calabós, encara estan entumits i les seves ments continuen atordides per la humiliació pública quan «Cap a mitjanit (...)pregaven i cantaven himnes a Déu, i els presos se'ls escoltaven» (Ac 16, 25). La resposta

és similar a la dels apòstols a Jerusalem, després d'una flagel·lació totalment arbitrària: «ells se'n van anar del Sanedrí, contents d'haver estat trobats dignes de ser ultratjats per causa del nom de Jesús» (Ac 5, 41).

La història del cristianisme és plena d'homes i dones, joves i ancians, que viuen el patiment amb una alegria espiritual humanament desconcertant. És una actitud que pot resultar sorprenent en qualsevol època, però especialment en societats que no hagin conegut el cristianisme, o que l'hagin perdut de vista. Avui es reproduïx de vegades l'estupor que reflectia la carta a Diognet al segle II: «donen mostres d'un tenor de vida admirable i, segons tothom, increïble». Si hi havia molts aspectes de la vida dels primers cristians que xocaven amb el seu entorn, un era sens dubte la seva relació amb el plaer i amb el dolor, la seva reacció

davant el patiment i la seva disposició al sacrifici: «Se'ls dona mort, i amb això reben la vida. (...) Són maleïts, i beneeixen; són tractats amb ignomínia, i ells, a canvi, tornen honor. Fan el bé, i són castigats com a malfactors; i, en ser castigats a mort, s'alegren com si se'ls donés la vida»^[1]. Que aquesta gent trobés vida en el dolor desbordava totes les seves categories. Com la creu de Crist, aquesta manera de veure i de viure els semblava una bogeria: «escàndol per als jueus i, per als grecs, un absurd. Però és poder i saviesa de Déu per a tots els qui són cridats, tant jueus com grecs (1Cor 1, 23-24)».

Desafiament i oportunitat

Potser avui encara més que a les grans ciutats de l'imperi romà, l'aire que es respira a molts llocs del món està impregnat d'hedonisme: el bé es tendeix a identificar amb allò que produeix plaer i el mal amb el dolor.

També hi ha qui adopta una actitud estoica, amb vista a tenir un domini més gran de si i a tornar-se més resilient davant les contrarietats; però, al cap i a la fi, el plantejament de fons continua girant al voltant del plaer i del dolor, i gairebé no es veu més enllà d'aquesta demarcació del territori. Això és degut a tot un seguit de factors: en una gran part del món, les possibilitats de portar una vida còmoda s'han multiplicat, les fonts de plaer i d'entreteniment han passat a estar més a mà que mai, i s'ha arribat a alleujar el dolor amb una eficàcia inèdita a la història. Sens dubte hi ha progressos que tenen molt de positiu; encara que, com passa amb tot canvi en l'experiència del món, incideixen en la manera de viure la vida cristiana. En aquestes coordenades, la disposició a patir per Crist o la convicció que l'alegria té les seves «arrels en forma de Creu»^[2] poden resultar xocants o, si més no, difícils de comprendre. Tot això suposa,

ahora, un desafiament i una oportunitat.

El desafiament té a veure amb el fet que qui vol viure a prop de Déu al mig del món està exposat als mateixos missatges que els seus iguals. El corrent podria acabar empenyent-lo, per exemple, a suavitzar el missatge de Jesús o a reinterpretar-lo cap a una versió més *light*. En el fons, és la temptació d'un cristianisme bondadós, sense creu. I, tanmateix, hi ha les paraules del Senyor: «Si algú vol venir amb mi, que es negui a ell mateix, que prengui la seva creu i que em segueixi. Qui vulgui salvar la seva vida, la perdrà, però el qui la perdi per mi i per l'evangeli, la salvarà» (Mc 8, 34-35); «si el gra de blat, quan cau a la terra, no mor, queda ell tot sol, però si mor, dona molt de fruit» (Jn 12, 24). Un cristianisme sense creu, en efecte, «és mundà i esdevé estèril»^[3]. Per viure en Crist i, ahora,

transmetre aquesta vida a altres, el camí passa per la creu. Com en tants altres aspectes de la nostra fe, aquí també ens trobem amb una paradoxa: «per Viure cal morir»^[4].

D'altra banda, un ambient hedonista també comporta oportunitats. La diferència de la conducta d'un cristià amb el seu entorn sol brindar-li ocasions per donar raó de la seva esperança (cf. *1Pe* 3, 15). Així va avançar l'evangelització en els primers segles: és com si la foscor generés un contrast sobre el qual la llum de Crist pot brillar amb més claredat. Als nostres dies, quan un cristià viu amb esperit de sacrifici i abraça serenament la creu, necessàriament interpel·la els seus contemporanis. D'una banda, aquesta manera de viure el dolor — sense dramatismes, sense fer-lo pesar sobre els altres— és atractiva, com ho són la paciència i la mansuetud de Jesús (cf. *Mt* 11, 28-30).

D'altra banda, tard o d'hora genera preguntes que obren fronts sobre la fe: com s'ho fa per portar aquest patiment amb tanta serenitat? Per què no es rebel·la? I aquesta alegria? Si gaudeix com jo de les coses bones de la vida, per què de vegades hi renuncia? Què té a veure amb el seu Déu? I què canvia al món amb els seus sacrificis?

L'única resposta: Crist

Totes aquestes preguntes, que també poden sorgir alguna vegada a l'ànima d'un cristià, tenen en el fons una sola «resposta autèntica, una resposta que és definitiva: Crist a la Creu»^[5]. Si un cristià està disposat a contrariar els seus gustos, a dejunar, a sacrificar-se pels altres; si pot portar el patiment amb alegria, sense donar-se gaire importància, és perquè sap que, d'una manera misteriosa però real, la passió de Jesús continua desplegant-se al llarg

de la història. «A la vida de l'Església, a les seves proves i tribulacions, Crist continua, segons l'expressió genial de Pascal, estant en agonia fins a la fi del món»^[6].

Jesús «continua patint en els seus membres, en la humanitat entera que pobla la terra i de la qual Ell és Cap, i Primogènit, i Redemptor»^[7]. Quan un cristià comprèn això en profunditat, és lògic que no vulgui deixar sol el Senyor amb el pes del mal i del patiment del món. La seva disposició a patir no respon llavors a un moralisme purità que mira amb sospita el plaer; tampoc no es redueix simplement a una opció ascètica, o a un plantejament estoic... És, en sentit literal, *com-passió*: percepció del patiment que travessa el cor de Jesús, i desig d'acompanyar-lo, d'alinejar el nostre cor amb el seu. Com diu sant Pau, «estic content de patir per vosaltres i de completar així en la meva carn allò que manca als

sofriments del Crist en bé del seu cos, que és l'Església» (*Col 1, 24*).

Aquest és el desig amb què sant Ignasi d'Antioquia escrivia al voltant de l'any 110, cap al martiri:

«permeteu-me imitar la passió del meu Déu. Si algun té a Ell amb si, que entengui el que desitjo, i que senti el mateix que jo». Aquest sant posava del revés allò que el món anomena vida i mort: «No m'impediui viure; no desitgeu la meva mort. No concediu al món a un que vol ser de Déu, ni el seduïu amb coses materials»^[8]. De nou, és el mateix esperit que portava sant Pau a considerar que «tot ho considero una pèrdua, comparat amb el bé suprem que és conèixer Jesucrist, el meu Senyor. Per ell m'he avingut a perdre-ho tot i a considerar-ho escòria, a canvi de guanyar-lo a ell» (*Fl 3, 8-9*). Si estar amb Jesús requereix patir i deixar coses bones de banda, les deixarem; no perquè en si mateixes siguin

escombraries, sinó perquè preferir-les a Jesús seria com quedar-nos recercant perles en una claveguera.

Gotes de sang

El sacrifici —escollit, quan el Senyor el demana; o acceptat, quan el permet; però sempre estimat— es viu en mode autènticament cristià des del cor de Crist, és a dir, «tenint els mateixos sentiments» (Cf. *Fl* 2, 5). Per «sentir amb ell», per entrar en aquesta compassió, ens pot ser de gran ajuda la contemplació de la passió del Senyor: què sent Jesús davant la seva Creu? Entre les moltes llums que ens pot donar aquesta consideració, podem observar que el cor de Crist sent un rebuig natural davant del dolor, però que l'accepta lliurement com a donació d'amor i amb l'esperança de la resurrecció. Jesús es lliura amb la seguretat que res del que patirà es perdrà, que cap dels seus esforços no haurà estat en

va; que la Creu es convertirà en arbre de la vida.

Davant la perspectiva de la passió, Jesús va suar sang, una reacció fisiològica que es dona molt rarament, davant de situacions d'una tensió o angoixa extrema. El cor humà de Jesús manifesta així en aquell moment la seva sensibilitat perfecta; percep el patiment i el mal com allò que realment és: una cosa repugnant. Tot i que podria semblar una obvietat, és bo recordar que Jesús no va triar la passió i la creu per si mateixes, sinó que les va acceptar voluntàriament com el «preu del nostre rescat»^[9]. En el combat de la seva pregària, Jesús demana al seu Pare Déu: «si és possible, que aquesta copa s'allunyi de mi» (*Mt 26, 39*), i ens mostra així que és bo intentar evitar el patiment. «Però que no es faci com jo vull, sinó com tu vols», afegeix; perquè, a la llum de l'amor de Déu, no sols és bo

acceptar la creu, sinó fins i tot abraçar-la.

Si nostre Senyor va sentir angoixa en la vigília de la seva passió (cf. *Mt* 26, 37-38), no ens ha d'estranyar que el nostre cor senti alguna cosa semblant davant del dolor o el sacrifici. Naturalment, aquesta resistència no és només externa: també de vegades podem sentir a la nostra pròpia pell l'escàndol de la creu. El pecat és una ferida oberta al món i a la nostra pròpia naturalesa; una ferida tan real que genera una autèntica resistència, no sols al dolor, sinó fins i tot al bé mateix, a l'amor i al regne de Déu^[10]. L'alliberament del pecat no es fa sense un fort estremiment dolorós: en aquest món, a la nostra vida, el bé no s'obre pas espontàniament. Per això l'amor de Déu, l'amor pur que pot guarir l'amor malalt, es revela misteriosament unit al dolor. Així ho va entendre santa Teresa de Calcuta:

«L'amor exigeix sacrifici. Però, si estimem fins que faci mal, Déu ens donarà la seva pau i la seva alegria... El patiment en si mateix no és res, però el patiment compartit amb la Passió de Crist és un do meravellós»^[11].

A Getsemaní, Jesús va sentir en la seva carn aquesta resistència humana a la voluntat salvífica del Pare. Tot i això, encara que el repugnés naturalment, Jesús no va patir la creu contra la seva voluntat, sinó que la va assumir voluntàriament: «ningú no em pren la vida, soc jo qui la dono lliurement» (*Jn* 10, 18). La passió i la creu era el resultat del lliure rebuig de Crist per part de les autoritats del moment, que expressa la resistència del cor humà a l'amor de Déu, tangible també en la recurrència dels martiris al llarg de la història de l'Església, fins ara. Jesús converteix en tot cas aquesta decisió lliure dels seus

contemporanis en un acte d'amor: «el meu cos, entregat per vosaltres» (Lc 22, 19). Jesús sap que aquest lliurament és necessari perquè l'amor torni a ser possible al món: cal que ell ens estimi fins a la fi (cf. Jn 13, 1); que ell abraci tot el nostre odi, tota la nostra indiferència, tota la nostra misèria... Amb aquesta abraçada va començar una «transformació amant»^[12] que requereix també la nostra abraçada, el nostre «sí» a la creu. Només així la nostra història personal i la història del món poden entrar amb ell a la resurrecció.

Gonzalo de la Morena - Carles Ayxelà

[1] *Carta a Diognet*, nn. 5-6.

[2] Sant Josepmaria, *Forja*, n. 28; *És Crist que passa*, n. 43.

[3] Francesc, Homilia, 14-IX-2021.

[4] Sant Josepmaria, *Camí*, n. 187.

[5] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, n. 168.

[6] Benet XVI, Homilia, 18-IX-2010. Cfr. Pascal, *Pensées*, 553, ed. Brunschvicg. Sant Agustí ja ho havia comprès, molts segles enrere: «Ell ha estat elevat ja a dalt de tot del cel; no obstant això, continua patint a la terra a través de les fatigues que experimenten els seus membres» (Sermó Mai 98, sobre l'ascensió del Senyor, 1-2; PLS 2, 494-495).

[7] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, n. 168.

[8] Sant Ignasi d'Antioquia, *Carta als romans*, 6.

[9] Sant Agustí, *Comentari sobre el Salm 21*, 11,8. Cf. 1P 1,18-19; 1Co 6,20; Is 53,5.

[10] Cf. Rm 5,12-17; 8,1-13.

[11] Santa Teresa de Calcuta, citat a Brian Kolodiejchuk (ed.) *Come, be my Light*, Rider, New York, 2006, p. 146.

[12] «“Més gran que el teu cor”»: Contrició i reconciliació», a opusdei.cat

.....

pdf | document generat
automàticament des de <https://opusdei.org/ca-ad/article/combat-proximitat-missio-7-dono-la-meva-vida-per-tornar-la-a-prendre-el-sentit-cristia-del-sacrifici/> (05/04/2025)